

ЗАТВЕРДЖУЮ



Верховинського надлісництва

Микола ВАНДЖУРАК

«17» березня 2025 р.

МЕТОДИКА

визначення належності лісових територій до репрезентативних ділянок по Верховинському надлісництву

Відбір репрезентативних ділянок (РД) Верховинському надлісництву проводиться на основі даних останнього лісовпорядкування з одночасним використанням двох методичних підходів – оселищного (habitat approach) та лісотипологічного (forest ecological conditions approach)

Визначення належності лісових територій до репрезентативних ділянок проводиться за такими показниками та в наступній послідовності.

1. Камеральні роботи (полягає у попередньому відборі перспективних репрезентативних ділянок переважно на основі таксаційних описів та «Національного каталогу біотопів України» 2018)

- Дані ділянки повинні бути природними екосистемами (штучні посадки допускаються як виняток у разі незначної площі лісів природного походження);
- Загальна площа лісових ділянок повинна складати не менше 10% площі господарювання;
- В складі деревостану повинно бути виключно аборигенні породи, у складі деревостану не може бути чужорідних видів;
- При виборі репрезентативних необхідно уникати віднесення до них ділянок лісу, що знаходяться близько біля автодоріг міждержавного та республіканського значення, рекреаційних зон, ЛЕП, населених пунктів тощо;
- Площа репрезентативних ділянок окремих типів лісу по можливості повинна бути пропорційна до загальної площі відповідних типів лісу філії;
- Серед репрезентативних ділянок повинно бути пропорційно представлені також нелісові природні екосистеми (болота, луки, водойми, водотоки, кам'янисті розсипи тощо);
- Репрезентативні ділянки, для виконання своїх функцій, повинні бути досить великі за площею - не менше 1 га. Оптимальна площа репрезентативних ділянок повинна починатись від декількох десятків гектар. При виборі ділянок перевагу слід надавати не великій кількості невеликих, окремих пропорційно розкиданих по території ділянок, а великим природним масивам ділянок;
- До репрезентативних ділянок доцільно віднести ділянки рідкісних і типових біотипів, місця проживання видів, що охороняються та інші ділянки високої природоохоронної цінності, які відповідають критеріям РД.
- До репрезентативних ділянок доцільно віднести виділи, які виконують функції буферних зон навколо пралісів і територій ПЗФ.

Оскільки спостерігається значна відповідність лісових біотопів певним типам лісу, для визначення лісових біотопів рекомендується користуватися таблицею 1.

2. Польові обстеження (полягає у натурному обстеженні кожної з намічених репрезентативних ділянок) :

- Кожну ділянку обстежують візуально на пунктах таксації, які закладають для репрезентативного охоплення всієї площі ділянки (не менше одного пункту таксації на виділ);
- Оцінка породного складу і перевірка його відповідності типу лісу та на відсутність інвазійних та чужорідних порід;
- Перевіряють деревостан на його природне походження, описується біотоп (оселище) він класифікується за Національним каталогом біотопів України (2018), належність ценозу до «Зеленої книги України» (2009).
- Оцінка стану та перспектив дотримання режиму недоторканості на непокритих лісом ділянках (кам'янисті розсипи, відкриті болота, луки тощо);
- Оцінюють наявність лісгосподарської інфраструктури чи її решток – доріг, волоків тощо. Якщо нема таких видимих слідів- ділянка може бути зарахована до РД. Якщо є старі лісові дороги та волоки, або їх рештки проте нема слідів недавнього руху- ділянка може бути зарахована до РД;
- Оцінюють наявність слідів випасання худоби й вносять оцінку його впливу на середовище ділянки.

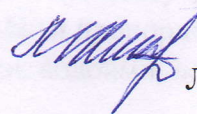
Кінцевим результатом польових досліджень ідентифікацій РД є акт обстеження та передній висновок, щодо відповідності даної ділянки лісового фонду РД.

3. Підсумковий аналіз:

- Формування переліку ділянок РД в розрізі лісництва з розподілом ТЛІУ та біотопах;
- На картографічних матеріалах окреслюють території РД;
- Проведення консультацій з зацікавленими сторонами, науковими установами, лісовпорядними організаціями, неурядовими організаціями;
- Висвітлення інформації по РД на носіях вебсайту ДП «Ліси України» з посиланням на Верховинське надлісництво;
- Видача наказу по філії про затвердження переліку РД в розрізі лісництва.

Додаток (Таблиця 1)

**Начальник науково дослідного відділу
НПП «ВЕРХОВИНСЬКИЙ»**



Людмила МАЦАП'ЯК

**Провідний інженер
лісового господарства**



Ілля МАКОВІЙЧУК